

האלוף איתן אבישר ז"ל

נשיא בית הדין הצבאי העליון 1948-1953

האלוף איתן אבישר (זיגמונד אדלר פון-פרידמן) נולד בשנת 1892 בסומבור (אז באימפריה האוסטרו-הונגרית, היום בסרביה) לקרולינה ולקולונל מוריס אדלר פון-פרידמן. אביו שירת בתפקיד השליש של שר המלחמה באימפריה. גם סבו היה קצין בצבא אוסטריה.

אבישר למד בבית ספר ריאלי צבאי ובאקדמיה הצבאית הטכנית על שם מריה תרזה בעיר וינה, והשתתף כתלמיד שלא האמיין בהרצאות בבית הספר הגבוה לסחר עולמי בווינה. בתום לימודיו קיבל דרגת סגן, וכך היה לדור שלישי לקצינים יהודים בצבא אוסטריה. במלחמת העולם הראשונה שירת בחזיתות שונות. הוא שימש בתפקיד שלישי חטיבה, ומפקד סוללה של תותחים כבדים, קצין טיווח ארטילרי מכדור פורח וקצין מטה גדודי. במהלך הלחימה הועלה לדרגת סרן, ובסופה קיבל שישה אותות הצטיינות. לאחר המלחמה שירת אבישר במשרד המלחמה של רפובליקת אוסטריה בתפקיד קצין מטה. הוא השתתף בהקמת הצבא של הרפובליקה הצעירה, ובשנת 1931 פרש מהצבא.

בשנת 1932 השתתף אבישר בייסוד ארגון של חיילים יהודים באוסטריה. ארגון זה נועד להגן על חיי היהודים ועל רכושם בתקופה של התגברות האנטישמיות. בשנת 1935 הוקמה

הסתדרות עולמית של לוחמי חזית יהודים, שלחמו במלחמת העולם הראשונה בצבאות השונים; אבישר נבחר לנשיא ההסתדרות וכיהן בתפקיד זה עד 1938.

מייד לאחר שסיפחו הנאצים את אוסטריה לגרמניה ("האנשלוס"), במרץ 1938, הם כלאו את אבישר. הוא שוחרר באוגוסט בהשתדלותן של אגודות החיילים, ובספטמבר 1938 החליט לעלות לארץ ישראל במקום להיענות להזמנה להגר לארצות הברית.

כשבוע לאחר עלייתו החל לסייע לארגון "ההגנה", תחילה בתפקיד יועץ צבאי למפקדת הארגון. בשנת 1939 הוקם המטה הכללי של הארגון, ואבישר התמנה לראש מחלקת התכנון. בשנת 1943 מונה לסגן ראש המפקדה הארצית של "ההגנה". הוא נכח בהכרזת העצמאות בה' באייר התש"ח, ותיאר אותה "הרגע הגדול ביותר בחיי".

כמה חודשים לפני קום המדינה החל אבישר לערוך את חוקת השיפוט הצבאי, מסמך שהפך לימים לבסיס החוקי לפעילות מערכת השפיטה בצה"ל. הוא התמנה לנשיא בית הדין הצבאי העליון בדרגת אלוף. בסוף 1953 פרש מצה"ל.

האלוף אבישר כתב ופרסם ספרים על היסטוריה צבאית, אסטרטגיה וטקטיקה. עוד בשנת 1949 פורסם בכתב העת **מערכות** מאמרו על מערכת השפיטה בצה"ל, העבירות הצבאיות והחשיבות בשמירת המשמעת ("ליסודות השיפוט-הצבאי"). איתן אבישר נישא לסידוניה, ונולדה להם בת. האלוף אבישר נפטר בחודש ינואר 1964.

אלוף איתן אבישר
נשיא בית הדין הצבאי העליון

ליסודות השיפוט הצבאי

השיפוט הצבאי ונו חלק של חוקת הצבא. חוקת זו מוגדרת כעלצבא בשורה גורמים עובדיה נציגי אוטו חייבים להורבותיים המסוימים. את סמכותה של הארץ ומבנה היראורטרי-רבותיה. ואת אשר המט. עוד בראייתו שיר של הכוח הצבאי המאורגן, גם כתיבתו עדיין פרימיטיבי לפר. היותה זו עבירות. השיפוט גורמים המט. כי מלא המחדר קיים מוג עבירות. לרוב בנה. עורות ניתול המטט ומני הענפים נשמנו וחלבו במרפת חזק. אבל העורות היסודית של עבירות השיפוט-הצבאי נשארה גם כיום כפי שהיתה בזמנים עברו: הכמות הקטנה הצבא. שיפוט המטטט. הכמות מטרבית-הגנה ומהי המעידה של הארץ והכמות בני העבירות-העליונות הכלליות המעטות בעניינים הצבאיים. די מלי התקפידים תביל מסוכנת חוקת-הענפים הצבאית להבטיח את הליכוי המעט של הצבא. את מוח המצו עלו הוא סמכותו.

העורך השיפוט צבאי מיוחד. נפרד מהשיפוט האזרחי. נבנה מן העניינים המיוחדים חוקקים על-סמכות הצבא המטטט הצבאית הענפיים הצבאיים. המצוי המיוחד של הענפים הצבאיים. הבה-החיליים אשר בעליון מותנה ערכו הלוחם של הצבא. הוא כן רם לעבירות מיוחדות. אשר חוקק המיוחד אינו מביד אותם. ולכן אינו יכול לתקן סמכותו. ועל כן כבא חוקת-הענפים הצבאית המיוחדת. אשר לת כפשיטת אשני לפרקים מסוימים היצאיים-סמכותלי. אשר המכות המיוחדים כלבר, והעניינים בנה הוא מסמלת מן המצוי אלו הענפים. כמפוי של דבר. במטטט- שיהא נפש כל צבא. חוקתו וקיימת של המטטט מן נשיא-שיפוטו הקפיקי של השיפוט הצבאי. המפקד זה. והוא לנשא - ומסמלת לארץ ולמט - סמכות התפקיד העניינית לשיפוט צבאי בכלל.

החלוצית של השיפוט הצבאי. המלות מות בעניינים. ויהי חוקתה שבהן עסקו ביראודין הצבאיים אך ורק בעבירות נגד הכוח צבאית מפורשת. ואת המיטיל לכל שאר העבירות הנהיו להמיוחד